

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta
Ústav informačních studií a knihovnictví

Studijní program: informační studia a knihovnictví
Studijní obor: informační studia a knihovnictví

Michaela Fišerová

Regionální funkce Městské knihovny v Sušici

Bakalářská práce

Praha 2007-07-20

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Anna Stöcklová

Oponent bakalářské práce:

Datum obhajoby:

Hodnocení:

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Praze, 20. července 2007

.....

FIŠEROVÁ, Michaela. *Regionální funkce Městské knihovny v Sušici [The regional function of the town library in Sušice]*. Praha, 2007-07-20. 43 s., 4 s. příl. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Anna Stöcklová.

Abstrakt

Tématem bakalářské práce je charakteristika a rozbor regionálních funkcí Městské knihovny v Sušici. Práce se skládá ze 4 hlavních kapitol a přílohové části. Úvodní kapitola se zaměřuje na problematiku regionálních funkcí, vymezení základních pojmů, cílů a standardů pro jejich výkon. Dále je představena Městská knihovna v Sušici. Nastíněn je její vývoj, popsány jsou služby knihovny. Třetí kapitolou je průzkum provedený v obsluhovaných knihovnách spadajících pod výkon regionálních funkcí Městské knihovny v Sušici. Poslední kapitola je věnovaná zhodnocení stavu obsluhovaných knihoven. V přílohách je formulář smlouvy o poskytování regionálních služeb mezi zřizovatelem obsluhované knihovny a zřizovatelem pověřené knihovny, dále smlouva o přenesení regionálních služeb, seznam profesionálních a neprofesionálních knihoven a fotografie z některých obsluhovaných knihoven. [Autorský abstrakt].

Klíčová slova:

Regionální funkce veřejných knihoven, Městská knihovna v Sušici, obsluhované knihovny

OBSAH:

PŘEDMLUVA:	7
1 ÚVOD	8
1.1 VYMEZENÍ REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ	8
<i>Vymezení pojmů</i>	8
<i>Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí</i>	9
<i>Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven</i>	10
<i>Standards pro výkon regionálních funkcí knihoven</i>	12
<i>Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven</i>	14
<i>Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven</i>	14
2 MĚSTSKÁ KNIHOVNA V SUŠICI	15
2.1 HISTORIE MĚSTSKÉ KNIHOVNY V SUŠICI	15
2.2 SOUČASNOST KNIHOVNY	16
<i>Oddělení knihovny:</i>	16
<i>Katalog:</i>	16
<i>Knihovní fond:</i>	16
<i>Čtenáři:</i>	16
<i>Zaměstnanci:</i>	16
<i>Otevírací doba:</i>	17
<i>Regionální funkce:</i>	17
<i>Výměnný fond:</i>	18
<i>Projekt internetizace knihoven:</i>	18
3 PRŮZKUM REALIZACE FUNKCÍ	18
3.1 MĚSTSKÁ KNIHOVNA HARTMANICE	18
3.2 MĚSTSKÁ KNIHOVNA KAŠPERSKÉ HORY	20
3.3 OBECNÍ KNIHOVNA VELHARTICE	22
3.4 OBECNÍ KNIHOVNA ŽICHOVICE	23
3.5 MÍSTNÍ KNIHOVNA BÍLENICE	25
3.6 OBECNÍ KNIHOVNA BUDĚTICE	25
3.7 MÍSTNÍ KNIHOVNA BUKOVNÍK	26
3.8 MÍSTNÍ KNIHOVNA ČIMICE	26
3.9 MÍSTNÍ KNIHOVNA DLOUHÁ VES	27
3.10 OBECNÍ KNIHOVNA DRAŽOVICE	27
3.11 MÍSTNÍ KNIHOVNA HLAVŇOVICE	28
3.12 KNIHOVNA FRANTIŠKA PRAVDY – HRÁDEK	28
3.13 MÍSTNÍ KNIHOVNA CHMELNÁ	29
3.14 MÍSTNÍ KNIHOVNA NEZAMYSLICE	29
3.15 MÍSTNÍ KNIHOVNA NEZDICE NA ŠUMAVĚ	30
3.16 MÍSTNÍ KNIHOVNA OSTRUŽNO	30
3.17 MÍSTNÍ KNIHOVNA PETROVICE	31
3.18 MÍSTNÍ KNIHOVNA PODMOKLY	31
3.19 MÍSTNÍ KNIHOVNA PRÁŠILY	32
3.20 MÍSTNÍ KNIHOVNA RABÍ	32
3.21 MÍSTNÍ KNIHOVNA ROZSEDLY	33
3.22 MÍSTNÍ KNIHOVNA SOBĚŠICE	33
3.23 MÍSTNÍ KNIHOVNA SRNÍ	34
3.24 MÍSTNÍ KNIHOVNA STRAŠÍN	34
3.25 KNIHOVNA DOMOVA DŮCHODCŮ – SUŠICE	35
3.26 MÍSTNÍ KNIHOVNA ŠIMANOV	35
3.27 MÍSTNÍ KNIHOVNA ŽIHOBCE	36
4 ZHODNOCENÍ STAVU OBSLUHOVANÝCH KNIHOVEN A ZÁVĚR	36
4.1 HODNOCENÍ MĚSTSKÉ KNIHOVNY V SUŠICI PŘI VÝKONU REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ	37
4.2 HODNOCENÍ STAVU OBSLUHOVANÝCH KNIHOVEN	38

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	40
PŘÍLOHA:.....	42

Předmluva:

Tématem bakalářské práce jsou regionální funkce Městské knihovny v Sušici. Při výběru tématu bakalářské práce jsem byla ovlivněna především vztahem k sušickému regionu. Nejsem sice rodačkou ze Sušice, ale v tomto městě žiji již od dětství. Navštěvovala jsem zde nejen základní školu, ale i gymnázium. Návštěvy sušické knihovny se pro mne vzhledem k zálibě ve čtení staly běžnou součástí života.

Regionální funkce by měly pomáhat při zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb po celé České republice. A právě proto, že Městská knihovna v Sušici je pověřena výkonem regionálních funkcí, je pro mně zajímavé tuto oblast zmapovat.

Cílem bakalářské práce je tedy charakteristika a rozbor regionálních funkcí Městské knihovny v Sušici se zaměřením na průzkum jednotlivých profesionálních i neprofesionálních knihoven spadajících pod tuto knihovnu.

Bakalářská práce je členěna do 4 kapitol. V úvodu se zaměřuji na představení problematiky regionálních funkcí, další kapitola se věnuje Městské knihovně v Sušici, její stručné historii a představení služeb a funkcí. Třetí kapitolu tvoří průzkum uskutečněný v obsluhovaných knihovnách spadajících pod výkon regionálních funkcí sušické knihovny. Poslední kapitolou je zhodnocení stavu obsluhovaných knihoven.

Při provádění průzkumu v obsluhovaných knihovnách jsem se potýkala s malými problémy. Některé knihovny nedodržují otevírací dobu, která je uvedena na webových stránkách Městské knihovny v Sušici. V některých případech bylo proto problémem knihovníka v knihovně zastihnout. Ve čtyřech případech se mi nepodařilo knihovnu navštívit ani při opakovaných pokusech. Potřebné informace jsem tedy získala v pověřené knihovně.

Informační a bibliografická příprava probíhala v rámci studování interních materiálů MK v Sušici, studování webových stránek a rozhovorů s odborníky a pracovníky v obsluhovaných knihovnách. Veškeré použité informační zdroje jsou citovány dle norem ISO 690 a ISO 690-2.

Součástí práce je příloha s fotografiemi z obsluhovaných knihoven.

Bakalářská práce čítá celkem 43 stran a 4 strany přílohy.

Na závěr bych chtěla poděkovat ředitelce Městské knihovny v Sušici paní Věře Fornousové a slečně Michaele Hanzlíkové za konzultace k problematice regionálních funkcí. Dále také všem knihovníkům obsluhovaných knihoven za ochotu při provádění průzkumu v obsluhovaných knihovnách spadajících pod výkon regionálních funkcí MK v Sušici.

1 Úvod

Každý člověk je ve své přirozenosti zvědavý, chce získávat nové informace. V dnešní hektické době se bez neustálého přísunu informací v podstatě neobejdeme. Informace potřebujeme během soukromého, ale i profesního života. Knihovna by měla být onou institucí, která poskytuje přístup k informacím, která slouží člověku.

Má ale každý člověk k informacím přístup? Není znevýhodněn člověk z malého města či z vesnice oproti člověku žijícímu ve velkoměstě? Má každý člověk v naší republice zaručenu dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb?

Právě regionální funkce veřejných knihoven by nám toto všechno měly nabídnout. Je tomu ale skutečně tak? Splňuje výkon regionálních funkcí tyto požadavky?

1.1 Vymezení regionálních funkcí

Regionální funkce jsou poskytovány na základě § 2 písm. h) zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb. Na základě regionálních funkcí knihoven by měla být občanům naší republiky zaručena dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky. Zároveň by měl být vyrovnáván rozdíl úrovně služeb u měst a malých obcí.

Podle § 9 odst. 2 písm. g) knihovního zákona je výkon regionálních funkcí metodicky řízen Národní knihovnou České republiky a zároveň je jí vyhodnocováno plnění těchto funkcí.

Podle § 11 odst. 3 - 4 knihovního zákona plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji krajská knihovna. Povinností kraje je zajistit z peněžních prostředků svého rozpočtu plnění těchto funkcí.

Za účelem koordinace a sjednocení regionálních funkcí na celém území republiky byl vydán Ministerstvem kultury v návaznosti na knihovní zákon Metodický pokyn k zajištění výkonu regionálních funkcí [Metodický pokyn, 2005].

Vymezení pojmů

„*Pověřená knihovna* je základní knihovna v kraji, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury, která na základě smlouvy uzavřené s krajskou knihovnou plní regionální funkce v rozsahu a na území smlouvou vymezeném. Součástí této smlouvy je jmenovitý seznam obsluhovaných knihoven.

Obsluhovaná knihovna je základní knihovna, která poskytuje veřejné knihovnické a informační služby podle knihovního zákona, zapsaná v evidenci Ministerstva kultury, která

uzavřela s pověřenou knihovnou smlouvu o poskytování regionálních služeb, v níž je označena jako jejich příjemce (minimální počet obsluhovaných knihoven určuje krajská knihovna).

Neprofesionální knihovna je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka do 15 hodin týdně.

Profesionální knihovna je základní knihovna provozovaná příslušným orgánem obce s pracovním úvazkem knihovníka vyšším než 15 hodin týdně“ [Metodický pokyn, 2005].

Cíle regionálních funkcí knihoven

V metodickém pokynu jsou dále popsány cíle regionálních funkcí knihoven.

- „Zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky.
- Vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb obyvatelům měst a malých obcí.
- Zajištění kvality a kontinuity veřejných knihovnických a informačních služeb v návaznosti na informační potřeby uživatelů.
- Odstranění nežádoucích diferencí v úrovni poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb mezi jednotlivými regiony a kraji.
- Účelná dělba práce a koordinace odborných činností v kraji.
- Efektivní využití veřejných finančních prostředků.
- Garance průběžné aktualizace knihovního fondu knihoven provozovaných obcemi.
- Udržení odborného standardu služeb v knihovnách regionu.
- Garance kvalifikačního růstu pracovníků knihoven (celoživotní vzdělávání)“ [Metodický pokyn, 2005].

Kritéria výběru knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí

Knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí jsou vybírány krajskou knihovnou a musí plnit určitá kritéria zajišťující odbornou úroveň těchto funkcí:

- Obec a provozovatel knihovny musí s pověřením výkonu regionálních funkcí souhlasit a musí vytvořit pro knihovnu prostorové, personální a finanční podmínky.
- Pověřená knihovna musí dodržovat všechny národní standardy v oboru knihovnictví a informační vědy, má k dispozici kvalitní knihovní fond a jeho zpracování, pracuje s automatizovaným knihovním systémem a je schopna spolupracovat se Souborným katalogem ČR CASLINEM.

- Knihovna by měla nabízet široké možnosti v nabízených službách, mimo jiné i kvalitní meziknihovní výpůjční, reprografické a informační služby pro vymezený region.
- Knihovna by měla mít i vlastní webovou stránku pro informování knihoven a jejich provozovatelů ve smluvním okruhu působnosti.
- Knihovna má zajištěné pracovníky pro výkon regionálních funkcí.
- Měla by mít zajištěny pracovníky pro odborné konzultace v oblastech ekonomie, účetnictví, pracovně právních otázek, výpočetní techniky a využívání informačních technologií v knihovnách, automatizovaných knihovnických systémů, akvizice, spravování všech druhů dokumentů a pracovníka s jazykovými znalostmi.
- Knihovna by měla zajišťovat účast pracovníků na vzdělávání, koordinačních, poradních aktivitách a celostátních poradách k dané problematice.
- Knihovna má mít vytvořen informační základ pro poskytování regionálních funkcí – sleduje dění v oboru, je členem elektronických konferencí „Knihovna“ a „Region“, využívá ke komunikaci email, pracuje s Internetem, využívá Českou národní bibliografii a informační zdroje ze všech národních licencí.
- Knihovna má mít zajištěny skladové prostory pro výměnný fond a dopravu pro výkon regionálních funkcí [Metodický pokyn, 2005].

Zásady pro rozdělení finančních prostředků na výkon regionálních funkcí knihoven

„Finanční prostředky na výkon regionálních funkcí knihoven lze poskytnout provozovateli krajské knihovny z rozpočtu kraje do rozpočtu příspěvkové organizace kraje (krajské knihovny) nebo provozovateli pověřené knihovny v kraji, na kterou byl výkon regionálních funkcí přenesen, z rozpočtu kraje do rozpočtu obce.

Provozovateli pověřené knihovny lze tyto finanční prostředky poskytnout pouze na činnosti vymezené ve smlouvě o přenesení regionálních funkcí.

Výši finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven v příslušném kraji a její další rozdělení každoročně navrhuje krajská knihovna ve spolupráci s příslušným orgánem kraje, po projednání s pověřenými knihovnami.

Při rozdělení finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven se vychází z rozsahu a obsahu regionálních funkcí, které pověřené knihovny vykonávají. Přihlíží se k regionálním rozdílům a cílům stanoveným koncepcí rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb v kraji.

Prioritní oblasti poskytování finančních prostředků na zajištění regionálních funkcí knihoven stanoví krajská knihovna po projednání s pověřenými knihovnami. Pokud není rozhodnuto jinak nebo pokud nedojde k dohodě, rozdělí kraj finanční prostředky určené na zajištění regionálních funkcí knihoven na svém území takto:

Z celkových finančních prostředků se odečte částka pro krajskou knihovnu na regionální funkce vykonávané v krajském měřítku (poradenská a konzultační činnost, krajská statistika knihovnických činností, vzdělávání knihovníků), a to ve výši nákladů na regionální funkce vykonávané v krajském měřítku v předchozím kalendářním roce, zvýšené o náklady nebo snížené o úspory vzniklé vnějšími vlivy.

Po odečtení částky se postupuje následovně:

Z částky, která představuje 55% zůstatku finančních prostředků určených na zajištění regionálních funkcí, se stanoví průměrná částka připadající na jednoho obyvatele kraje, přičemž se pro účely výpočtu odečte od celkového počtu obyvatel v kraji počet obyvatel krajského města kromě obyvatel integrovaných částí (tj. těch, v nichž pracuje pobočka městské knihovny, splňující kritéria neprofesionální knihovny). Každé pověřené knihovně přísluší finanční prostředky, které jsou násobkem počtu obyvatel území, na kterém zajišťuje regionální funkce, a stanovené průměrné částky na jednoho obyvatele kraje.

Z částky, která představuje 45 % zůstatku finančních prostředků určených na zajištění regionálních funkcí, se stanoví průměrná částka připadající na jednu základní knihovnu provozovanou obcí (včetně poboček) v kraji. Každé pověřené knihovně přísluší finanční prostředky, které jsou násobkem počtu základních knihoven provozovaných obcí (včetně poboček) na území, na kterém zajišťuje regionální funkce, a stanovené průměrné částky na jednu základní knihovnu provozovanou obcí v kraji.

Krajské knihovně, která vykonává regionální funkce také v konkrétním regionu, aniž by v něm pověřila výkonem regionálních funkcí další knihovnu, náleží nad rámec částky také finanční prostředky, vypočtené pro daný region.

Krajská nebo pověřená knihovna může v rámci výkonu regionálních funkcí knihoven zajistit vybrané konkrétní služby (např. nákup, zpracování knihovnických fondů nakoupených z prostředků obce, revizi knihovnických fondů, konzultaci, distribuci výměnných fondů apod.) formou objednávky těchto služeb u jiné profesionální knihovny v kraji“ [Metodický pokyn, 2005].

Standardy pro výkon regionálních funkcí knihoven

Pro zajištění rovnoměrného výkonu regionálních funkcí v systému knihoven se vyhlašuje standard jednotlivých druhů služeb, jimiž jsou regionální funkce naplňovány. Standard upravuje kvalitativní a kvantitativní parametry výkonu těchto služeb. Při jeho aplikaci se přihlíží ke konkrétním podmínkám a specifikům jednotlivých krajů a jejich regionů. Standard představuje soubor nároků na způsob a úroveň poskytování služeb, jimiž jsou naplňovány regionální funkce krajskými a pověřenými knihovnami:

- „Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů
- Statistika knihovnických činností
- Vzdělávání knihovníků, semináře a porady
- Tvorba výměnných knihovnických fondů, jejich cirkulace a distribuce
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovnických fondů
- Nákup a zpracování knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce
- Servis automatizovaného knihovnického systému“ [Metodický pokyn, 2005].

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů:

Cílem této služby je zajištění kvality knihovnických a informačních služeb u obsluhovaných knihoven, a to poskytování odborných konzultací, rad, referencí a metodických návštěv. Tato služba zahrnuje i praktickou pomoc při řešení odborných problémů, zpracování projektů, analýz, koncepcí a plánů - budování knihovnických a informačních fondů, statistiky, služby uživatelům, zavádění ICT, zpracování projektů předkládaných do výběrových řízení dotačních programů, pomoc při zpracování plánů, rozborů, koncepcí, základních norem knihovny, využívání MS, souborných katalogů a elektronických zdrojů, pomoc při řešení problematiky legislativní, ekonomicko-hospodářské, provozní, stavební atd.

Periodicita této činnosti je průběžná, metodická návštěva obsluhované knihovny by se však měla konat minimálně 1x ročně.

Statistika knihovnických činností:

Cílem je shromáždění, zpracování a vyhodnocení statistických údajů o činnosti obsluhovaných knihoven. Okruhem příjemců statistických údajů jsou obsluhované knihovny

v kraji, pověřené knihovny, krajská knihovna, všichni zřizovatelé, NIPOS, NK ČR. Výkazy se zpracovávají 1x ročně, a to v lednu, únoru a březnu.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady:

Cílem je zajistit celoživotní vzdělávání a informovanost knihovníků o dění v oboru. 4x ročně by se měla konat porada ředitelů/ pracovníků pověřených knihoven a 2x ročně porady knihovníků obsluhovaných knihoven.

Všichni knihovníci profesionálních knihoven v kraji by měly dosáhnout 30 hodin odborného vzdělávání. Knihovníci neprofesionálních knihoven by měli projít 8 hodinami školení a seminářů.

Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce:

Tato služba zajišťuje odborné zpracování knihovního fondu (akvizice, katalogizace, tvorba souborů,..) a následné využití v obsluhovaných knihovnách. Poskytovatelem služby jsou krajské a pověřené knihovny.

Minimálně 2x ročně by mělo dojít k výměně 1 souboru knihovního fondu s min. 30 svazky.

Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů:

Podle vyhlášky č. 88/2002 Sb. je cílem této služby revize a aktualizace knihovního fondu v obsluhovaných knihovnách.

Poskytovatelem služby jsou opět krajská a pověřené knihovny. A příjemcem jsou neprofesionální knihovny a knihovny s pracovním úvazkem maximálně 1,0. Tato služby by měla být zajištěna 1x za 5 let, a to na vyžádání.

Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce:

Tato služba zahrnuje základní úpravu knihovního fondu pro obsluhované knihovny a také zajištění spolupráce provozovatelů při nákupu a tvorbě výměnného knihovního fondu. Minimální periodicitu dodávání zpracovaných dokumentů je 1x za čtvrt roku.

Tato služba je realizovaná na základě smluvních vztahů s provozovateli.

Servis automatizovaného knihovního systému:

Cílem je zajištění servisních služeb AKS, zaškolení pracovníků a údržba systému. Servisní služby jsou také uskutečňovány na základě smluvních vztahů [Metodický pokyn, 2005].

Výkaz výkonu a financování regionálních funkcí knihoven

Vždy ke dni 31.12. zpracovávají pověřené knihovny a krajská knihovna výkaz o výkonu a financování regionálních funkcí. Výroční zpráva je doplněna o krajský sumář výkazu, který zpracovává krajská knihovna. Všechny výkazy a krajský sumář musejí být poslány nejdele do 15.3. následujícího roku odeslány do Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury příslušného krajského úřadu [Metodický pokyn, 2005].

Zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven

Dále je také zpracovávána výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v kraji. Opět je zpracovávána ke 31.12. a odesílána do Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury příslušného krajského úřadu. Do 31.3. je tato zpráva zveřejněna na webové stránce krajské knihovny.

Doporučená osnova této zprávy se skládá z cílů regionálních funkcí v daném roce, hodnocení jednotlivých regionálních funkcí, hodnocení financování a nedílnou součástí je také výkaz výkonu a financování regionálních funkcí.

Do 30.6. je zpracována Národní knihovnou ČR celková zpráva o výkonu regionálních funkcí knihoven ČR. Zpráva je poté zaslána Ministerstvu kultury, krajům, krajským knihovnám a je zveřejněna na webových stránkách Národní knihovny [Metodický pokyn, 2005].

2 Městská knihovna v Sušici

2.1 Historie Městské knihovny v Sušici

Základ dnešní MK V Sušici můžeme datovat již k roku 1843, u jejího zrodu stál pan J. A. Gabriel, spisovatel a národovec.

V lednu 1898, na základě schůze zástupců spolků Měšťanské besedy, Odboru NJP, T. J. Sokola bylo rozhodnuto zřídit veřejnou knihovnu a čítárnu. Obecní zastupitelstvo povolilo pro tuto knihovnu příspěvek 30 zl. ročně. Knihovna byla oficiálně otevřena 17. dubna 1898. Fond knihovny obsahoval 45 svazků.

Před válkou měly spolky v Sušici většinou své vlastní knihovny, které byly velmi oblíbeny a hojně navštěvovány, ale tím knihy trpěly a spolkům vznikaly velké finanční náklady.

V roce 1914 bylo navrženo sloučení spolkových knihoven v jen jednu veřejnou knihovnu, jejíž udržování by převzala obec. Takto tedy vznikla obecní knihovna, která byla nazvaná „*Lidová knihovna a čítárna Husova.*“ Správou knihovny bylo pověřeno několikačlenné kuratorium, knihovníkem byl jmenován pan Josef Vlček.

V roce 1920 byla jmenována knihovní rada, stalo se tak na základě zákona ze dne 22.července 1919 č. 430 Sb. o veřejných knihovnách obecních. V této době se ve fondu knihovny zhruba 1639 knih.

Knihovna se poté dvakrát stěhuje a nakonec zakotvuje v budově Masarykových škol práce. Dochází zde k revizi fondu, stará desítková soustava byla nahrazena novou registraturou.

V letech 1936-37 byla městská knihovna umístěna v živnostenské škole, v této době se ve fondu nachází 4000 knih. Posléze se knihovna stěhuje na radnici, zde se však také dlouho neudrží, v roce 1940 přesídluje do budovy reálného gymnázia. Historie stěhování však tímto nekončí.

Až v roce 1992 se knihovna přemísťuje do současné budovy, bývalé nemocnice v ulici Na Vršku.

Zřizovatelem Městské knihovny bylo nejprve město Sušice, v období 1978–1991 Okresní knihovna v Klatovech, poté opět Město Sušice a od roku 1993 je provozovatelem

knihovny Městské kulturní středisko v Sušici. [Sborník Sušicka, 1938-39, s. 288-289; Sušicko za okupace, 1947, s.34-36].

2.2 Současnost knihovny

Oddělení knihovny:

Čtenáři MK v Sušici mají k dispozici tři oddělení, a to oddělení pro dospělé čtenáře, oddělení pro děti a studovnu s čítárnou.

Oddělení pro dospělé čtenáře nabízí klasické služby jako půjčování beletrie a naučné literatury, rezervaci knih, bibliograficko-informační služby, elektronický katalog, meziknihovní výpůjční službu a exkurze pro školy.

Oddělení pro děti nabízí půjčování beletrie, naučné literatury a časopisů pro děti, rezervaci knih, bibliograficko-informační služby, elektronický katalog, internet a exkurze a besedy pro školní i předškolní děti.

Ve třetím oddělení je čítárna a půjčovna časopisů, studovna odborné literatury. Je zde nabízena regionální literatura, bibliograficko-informační služby, veřejný internet a reprografické služby. Je zde k dispozici 7 počítačů s připojením na Internet. V odděleních je také k dispozici 16 studijních míst.

Katalog:

Knihovna pracuje s knihovním systémem Clavius.

Knihovní fond:

K 31.12. 2006 knihovní fond obsahoval 55 504 jednotek, z toho naučná literatura představovala 18 156 jednotek a 37 348 jednotek náleželo krásné literatuře. Počet exemplářů docházejících periodik byl 1588 jednotek.

Ve fondu MK v Sušici se nacházejí elektronické druhy dokumentů.

30 000 knihovních jednotek se nacházelo ve volném výběru.

Čtenáři:

K 31.12. 2006 měla knihovna 1327 registrovaných čtenářů.

Zaměstnanci:

V knihovně v současné době pracuje 5 osob, 2 zaměstnankyně mají střední školu knihovnického směru, ostatní mají střední školu jiného zaměření.

Otevírací doba:

Pro veřejnost je otevřeno 32 hodin týdně. V oddělení pro dospělé každé pondělí, středu a pátek vždy od 8 do 12 hodin a od 13 do 17 hodin. V dětském oddělení je to taktéž, ale během školního roku je dopoledne zavřeno a o školních prázdninách je otevírací doba pro děti rozšířena i na dopoledne.

Regionální funkce:

Knihovna byla roku 2002 pověřena výkonem regionálních funkcí pro oblast Sušice dle zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Na základě uzavřených smluv se zřizovateli obsluhovaných knihoven by mělo oddělení MK v Sušici pro regionální služby zajišťovat dle metodického pokynu již dříve zmíněné služby jako poradenskou a konzultační činnost, metodické návštěvy, tvorbu výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, vzdělávání knihovníků, atd.

MK v Sušici uzavírá se Studijní a vědeckou knihovnou Plzeňského kraje smlouvu „o přenesení regionálních služeb“. Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje jako krajská knihovna přenáší výkon regionálních funkcí na MK v Sušici jako na pověřenou knihovnu.

Od Plzeňského kraje obdrží také MK v Sušici dotaci prostřednictvím svého zřizovatele na výkon regionálních funkcí, a to na základě podmínek uvedených v „Pravidlech poskytování a čerpání finančních prostředků na výkon regionálních funkcí v Plzeňském kraji“.

Pod výkon regionálních funkcí MK v Sušici v současné době spadají 4 profesionální knihovny a 23 knihoven neprofesionálních

Na webových stránkách sušické knihovny jsou uvedeny adresy a otevírací doba obsluhovaných knihoven, jméno knihovníka a většinou také telefon.

Pro zajištění výkonu regionálních funkcí je v Sušici vyčleněna jedna pracovnice, tato činnost ale není vykonávána na plný úvazek.

Pracovnice plní poradenskou a konzultační činnost, z výkazu o výkonu regionálních funkcí za rok 2006 je patrné, že bylo poskytnuto 78 konzultací a 43 metodických návštěv. Dále proběhly 3 vzdělávací akce s počtem 10 účastníků a celkem 12 vyučovacími hodinami.

Během roku se konají v MK v Sušici 4 porady s knihovnicemi obsluhovaných knihoven, a to vždy v každém čtvrtletí. V minulém roce se těchto porad zúčastnilo celkem 33 knihovníků.

V minulém roce využila 1 obsluhovaná knihovna služby servisu výpočetní techniky.

MK v Sušici využívá také automobil městského úřadu k metodickým návštěvám či pro převoz výměnných knihovních souborů do obsluhovaných knihoven.

Výměnný fond:

Stav výměnného fondu byl k 31.12.2006 13 330 knihovních jednotek, počet expedovaných souborů bylo 76 (s počtem 3369 svazků v souborech). Roční přírůstek za rok 2006 byl 782 knih, z toho 644 knihovních jednotek bylo zakoupeno z finančních prostředků kraje [Městská knihovna Sušice, 2007].

Projekt internetizace knihoven:

Mnoho knihoven mělo možnost od roku 2004 získat počítače s připojením k Internetu z Projektu internetizace knihoven pro zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb. Tento projekt, jehož cílem je připojení všech knihoven evidovaných dle knihovního zákona, vznikl na základě úkolu Ministerstva informatiky k plnění cílů Státní informační a komunikační politiky ČR. Tento projekt byl podporován také dotačním programem Ministerstva kultury, Veřejné informační služby knihoven (VISK). Od roku 2005 toto připojování probíhá jen prostřednictvím Ministerstva informatiky.

K 31. březnu 2007 bylo v rámci Projektu internetizace knihoven zrealizováno připojení celkem 3033 knihoven. Připojení knihoven hradí 36 měsíců Ministerstvo informatiky. K 31. březnu 2007 však proběhla uzávěrka poslední etapy pro přihlášení knihoven do tohoto projektu.

Projekt by měl být ukončen v roce 2009 po skončení posledního 3letého cyklu financování. Po schválení dalšího financování připojení by mohl být projekt prodloužen.

Žadatel o připojení musel zajistit technickou připravenost místa instalace, vybavení knihovny výpočetní technikou a softwarem. Veřejný přístup k Internetu by měl být nejméně v rozsahu provozní doby knihovny a měl by být dále zajištěn po uplynutí 36 měsíců provozu.

Po připojení k internetu, vyplní žadatel údaje o zřízení veřejného přístupu k internetu do databáze Veřejný internet na adrese: <http://www.verejnyinternet.cz>.

3 Průzkum realizace funkcí

3.1 Městská knihovna Hartmanice

Hartmanice – 1124 obyvatel

Tato městská knihovna je jako jediná z obsluhovaných knihoven spadajících pod MK v Sušici přímo spojena s informačním střediskem, nachází se v jedné budově i jedné místnosti.

Otevírací doba je 5 dní v týdnu, díky tomu a hlavně díky ochotě zdejší pracovnice je výpůjční doba prakticky kdykoli během pracovního dne. Ostatní profesionální obsluhované knihovny mají otevřeno 2krát, maximálně 3krát v týdnu.

Čtenáři:

Knihovna má v současné době 151 registrovaných čtenářů, z toho 43 dětí do 15-ti let. Díky tomu, že Hartmanice leží v blízkosti Národního parku Šumava, který je hojně turisticky navštěvován, není výjimkou, že do knihovny zavítají mnohdy i čtenáři z řad turistů. V tomto případě není nutná nová registrace čtenáře, kniha může být vypůjčena výměnou za nějaký osobní doklad. Zatím se nestalo, že by nějaká kniha nebyla vrácena.

Knihovní fond:

Knihovna má k dispozici vlastní stálý fond, a to 6230 knihovních jednotek. Nové knihy se nakupují z finančních prostředků městského úřadu, knihovna získává knihy i darem. Výměnných souborů zde není využíváno tak jako v jiných obsluhovaných knihovnách. Knihovnice do Sušice přijíždí sama, nevyužívá možné dopravy, knihy si vybírá na celý rok. Dále také využívá dobré spolupráce a domluvy se sušickou knihovnou. Půjčuje si nové knihy ze sušické knihovny, které ještě nabyly zařazeny do fondu a po 3 měsících je vrací, teprve poté je mohou číst tamní čtenáři.

V knihovně je i malý sklad, ve kterém se nachází školní četba, která se půjčuje méně často, protože děti mohou v Hartmanicích využívat i školní knihovny.

Zpracování fondu:

Knihovna využívá knihovnického systému Clavius. Při koupi systému došlo k proškolení, proto si zdejší knihovnice zpracovává knihovní fond sama. Knihovnice nevyužívá přímo možnosti přebírání záznamů ze Souborného katalogu CASLIN, ale tento katalog využívá ke zpětné kontrole vytvořených záznamů.

Knihovní fond poskytnutý ze sušické knihovny je již zpracován, zpracovaná data knihovních jednotek jsou zasílána ze Sušice e-mailem, poté jsou načtena do automatizovaného knihovnického systému v hartmanické knihovně.

Revize a aktualizace fondu:

Revize fondu byla naposledy provedena v roce 2005 a ani v tomto případě nebyla využito pomoci pracovníků pověřené knihovny.

Porady, vzdělávání, školení:

Jak bylo zmíněno již dříve, pravidelně 4krát ročně se konají v Sušici porady knihovníků všech obsluhovaných knihoven, kterých se zdejší knihovnice pravidelně účastní, na rozdíl od jiných pracovníků obsluhovaných knihoven.

MK v Sušici knihovníkům obsluhovaných knihoven zasílá nabídky různých školení, které připravuje většinou Studijní a vědecká knihovna v Plzni. Sušická knihovna však nemá žádnou pravomoc k tomu, aby mohla zajistit povinná školení knihovníků, vždy záleží na samotných pracovnících obsluhovaných knihoven, zda se chtějí nadále ve své práci vzdělávat. Poslední slovo však mají obce, pod které knihovny spadají a kterými jsou financovány.

Pracovnice MK v Hartmanicích prošla kurzy ECDL - European Computer Driving Licence, které připravuje Vzdělávací centrum Studijní a vědecké knihovny v Plzni. Jedná se o kurzy základní informační gramotnosti. Úspěšní absolventi ECDL testů získají mezinárodní ECDL certifikát. Dále se zúčastnila kurzu doplňování knihovního fondu, nemá totiž knihovnické vzdělání, proto si chce v této oblasti rozšiřovat vzdělání.

Využití Internetu:

V knihovně je možné využívat 3 počítačů připojených s přístupem na Internet, 1 počítač je služební, 2 jsou připraveny pro veřejnost.

Spolupráce s MK v Sušici:

Spolupráce při výkonu regionálních funkcí je podle knihovnice bezproblémová. Pracovnice sušické knihovny jsou ochotny s čímkoli poradit a pomoci. Dobrá komunikace je vidět již na možnosti výpůjčky novinek z knižního fondu.

Naopak i pro sušickou knihovnu musí být takto dobrá spolupráce i ulehčením, vzhledem k tomu, že pracovnice hartmanické knihovny spravuje fond převážně sama a postupně si osvojuje „knihovnickou práci“.

Spolupráce s městským úřadem v Hartmanicích:

Je vidět, že má městský úřad zájem na tom, vylepšovat nejen informační středisko, ale zároveň i knihovnu a spojení obou institucí bylo jedině ku prospěchu. Místo je to velmi příjemné, také díky ochotě a příjemnému chování zdejší pracovnice také často navštěvované.

Tato obsluhovaná knihovna plní bezpochyby svou funkci a myslím si, že jí není co vytknout.

3.2 Městská knihovna Kašperské Hory

Kašperské Hory – 1610 obyvatel

Městskou knihovnu v Kašperských Horách je možné najít v budově městského úřadu, která byla v nedávné době rekonstruována. Knihovna spadá pod městské informační středisko, ale nesdílí společné prostory.

Knihovna je otevřena 3krát týdně, a to vždy na 2 hodiny. V knihovně jsou během otevírací doby vždy 2 knihovnice, což nepovažuji za příliš ekonomické, nicméně nejsou

samozřejmě zaměstnány na celý pracovní úvazek, ale na 0,25 pracovního úvazku. Vzhledem k tomu, že jsou obě důchodového věku, působí většinou jen ve výpůjčních službách nebo pomáhají při revizi či aktualizaci fondu. MK v Sušici však komunikuje s další pracovnící, která zároveň působí v informačním středisku.

Čtenáři:

V knihovně je registrováno 187 čtenářů, z toho 42 dětí do 15 let. Kašperské Hory jsou turistickým centrem, využívaným pro svou polohu během celého roku. Služeb knihovny využívají také turisté, kteří za půjčení knihy zaplatí 15 Kč.

Členský poplatek pro dospělé je 100 Kč/ rok, pro děti, důchodce a studenty 50 Kč/ rok.

Knihovní fond:

Stálý knihovní fond obsahuje 8767 knihovních jednotek. Knihy jsou nakupovány z finančních prostředků městského úřadu v Kašperských Horách. Nové knihy jsou vybírány s ohledem na požadavky čtenářů, což jistě přispívá k větší spokojenosti čtenářů.

Výměnné soubory knih tato knihovna nevyužívá, plně postačuje vlastní fond.

Zpracování fondu:

V této knihovně se v současné době zavádí automatizovaný knihovnický systém Clavius. Není ještě funkční, ale nové knihy se již v Claviu zpracovávají. Zbytek fondu je však zpracován méně než z poloviny. V plánu knihovny je spustit program do konce letošního roku. Data jsou zpracovávána zaměstnankyněmi knihovny, není zde využíváno pomoci pracovnice pověřené knihovny.

Revize a aktualizace fondu:

Poslední revize fondu proběhla v minulém roce ve spolupráci s pracovníci MK v Sušici.

Porady, vzdělávání, školení:

Čtyř ročních porad knihovníků obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se pracovnice snaží účastnit, ale vzhledem k dalšímu pracovnímu vytížení v informačním středisku tyto porady nezvládá navštěvovat pravidelně, je zde zaměstnána méně než 2 roky, zatím se neúčastnila žádného vzdělávacího semináře. Za dobu působnosti jí byl nabídnut pouze kurz základní počítačové gramotnosti, což vzhledem k předchozímu vzdělání nebylo zapotřebí. Další zaměstnankyně se těchto porad neúčastní, ani nenavštěvují vzdělávací semináře či školení.

Využití Internetu:

V místnosti, kde se nachází samotná knihovna, k dispozici zatím počítač není, ale čtenáři mohou využít počítače s Internetem v informačním středisku.

Spolupráce s MK v Sušici:

Spolupráce je podle slov všech pracovních knihovny velmi dobrá, pracovníce sušické knihovny jsou velmi ochotné a rády se vším pomohou a vyjdou vstříc.

Spolupráce s městským úřadem Kašperských Horách:

Obec se tuto knihovnu snaží podporovat, z rozpočtu vynakládá nemalé peníze na nákup nových knih.

Knihovna má do budoucna zajímavé plány, v příštím roce by chtěli začít s tradicí pořádání různých kulturních akcí. V plánu jsou různé besedy, jak se spisovateli, tak i jinak zajímavými, kulturně činnými lidmi. Dále se chtějí více zaměřit na práci s dětmi, chtějí pořádat pravidelné exkurze do knihovny a snad se podaří zorganizovat v knihovně velmi oblíbenou „Noc s Andersenem“.

3.3 Obecní knihovna Velhartice

Velhartice – 894 obyv.

Tato obecní knihovna je další z obsluhovaných knihoven, které byly označeny jako profesionální knihovna spadající pod výkon regionálních funkcí MK v Sušici.

Této knihovně je vyhrazena místnost v budově obecního úřadu. Již při pohledu zvenčí je znát, že by budova potřebovala rekonstrukci, a to samozřejmě platí i o samotné knihovně. Patrně je prioritou obce velhartický hrad, který zastiňuje jiné aktivity, snahu, čas a finance na všestranný rozvoj.

Výpůjční doba je v pondělí a ve středu, vždy od 12 do 18 hodin.

Čtenáři:

Knihovna v současné době eviduje 160 čtenářů (51 dětí a 149 dospělých), ti mají do knihovny přístup zdarma.

Knihovní fond:

Knihovna čtenářům nabízí 8846 knihovních jednotek, 6547 jednotek připadá na beletrii a 2299 na naučnou literaturu. Tato knihovna opět nevyužívá možnosti zapůjčení výměnného fondu z pověřené knihovny.

Podle slov místní pracovníce předchozí knihovník toleroval překračování povolené doby výpůjček a čtenáři by prý nebyli schopni knihy z výměnného fondu vracet včas.

Zpracování fondu:

V této knihovně je opět využíván knihovnický systém Clavius. V systému se využívá jen katalogizace, výpůjční protokol nebyl zakoupen. Knihovnice využívá ke zpracování Souborného katalogu CASLIN a možnosti přebírání záznamů.

Dříve byl tradičně zpracováván lístkový katalog, v této době se již ale nedoplňuje.

Revize a aktualizace fondu:

V době průzkumu byla prováděna revize fondu, opět bez využití pomoci pracovnice pověřené knihovny.

Porady, vzdělávání, školení:

MK v Sušici jako pověřená knihovna samozřejmě i do této knihovny zasílá nabídky školení, touto pracovníci však nebyly zatím využity (pracovnice nemá knihovnické vzdělání). Čtyřech ročních porad pracovníků obsluhovaných knihoven v MK v Sušici se zdejší knihovnice snaží pravidelně zúčastnit.

Využití Internetu:

V této obecní knihovně jsou k Internetu připojeny 2 počítače, 1 je určen čtenářům, druhý je služební (počítače byli pořízeny díky Projektu internetizace knihoven). Internet zde návštěvníci moc nevyužívají, v minulém roce jich bylo pouze 108.

Spolupráce s MK v Sušici:

Se spoluprací s MK v Sušici je zdejší knihovnice spokojena, není problém obrátit se na pracovnice pověřené knihovny s jakýmkoli dotazem či problémem. Většina se vyřeší při pravidelných poradách konaných v MK v Sušici.

Spolupráce s obecním úřadem ve Velharticích:

Jak bylo zmíněno již výše, obecní úřad vkládá nejspíše většinu financí do rozvoje cestovního ruchu. Celá jeho budova by však potřebovala rekonstrukci.

Samotná místnost určená knihovně vypadá na první pohled zastarale a omšele, není zde vidět snaha o jakékoli oživení.

Obec na druhou stranu investuje alespoň do knihovního fondu.

Pozitivní je také zjištění, že 1krát ročně knihovna pořádá knihovna besedu pro školáky místní základní školy.

3.4 Obecní knihovna Žichovice

Žichovice - 663 obyv.

Žichovická obecní knihovna je poslední profesionální obsluhovanou knihovnou spadající pod MK v Sušici. Stejně jako mnoho dalších obsluhovaných knihoven sídlí i tato

knihovna v budově obecního úřadu. Ze všech knihoven spadajících výkonem regionálních funkcí pod MK v Sušici je této knihovně vyčleněn největší prostor. Místnost svou plochou umožňuje vytvoření i příjemných zákoutí s pohovkou a křesly pro četbu, studium či odpočinek. Čtenáři mohou využít celkem 20-ti studijních míst. Knihovna má k dispozici ještě další místnost sloužící jako sklad knih.

Zdejší pracovnice jako jediná ze všech obsluhovaných knihoven, v kterých byl prováděn průzkum, má knihovnické vzdělání (vyšší odbornou škola).

Knihovna je otevřena dva dny v týdnu, ve středu od 14 do 20 hodin a v pátek od 14 do 19 hodin.

Čtenáři:

Registrovaných čtenářů je 82, z toho dětí do 15 let pouze 10.

Knihovní fond:

Také knihovní fond je ze všech obsluhovaných knihoven největší, obsahuje 15 072 knihovních jednotek, 11 771 jednotek připadá na beletrii a 3 496 na naučnou literaturu. Počet knih ve fondu zvyšují i časté dary.

I přes nízký počet registrovaných čtenářů bylo v minulém roce vypůjčeno 29 094 knih. Zajímavostí je, že převažují výpůjčky naučné literatury před beletrií, a to jak u dospělých čtenářů, tak i u dětí (dospělí čtenáři: naučná lit. - 15 732, beletrie – 6 328 výpůjček/rok 2006, děti: naučná lit. – 3 749, beletrie – 3 285 výpůjček/rok 2006).

Stávající knihovní fond místním čtenářům plně dostačuje, proto není nutné využívat výměnného fondu z MK v Sušici. Ze Sušice jsou dlouhodobě zapůjčeny pouze encyklopedie.

Zpracování fondu:

Knihovna využívá ke zpracování fondu knihovnický systém Clavius, ale také zde je využíván pouze pro katalogizaci a chybí výpůjční protokol.

Vzhledem ke vzdělání zdejší knihovnice není pracování knihovních jednotek problémem a není třeba využívat pomoci pracovnice pověřené knihovny.

Revize a aktualizace fondu:

Knihovnice provádí vždy po 5 letech revizi fondu, ani při této činnosti nevyužívá služeb MK v Sušici.

Porady, vzdělávání, školení:

Knihovnice se porad v MK v Sušici účastní pravidelně, v minulých letech také prošla dvěma vzdělávacími cykly ve Studijní a vědecké knihovně v Plzni.

Využití Internetu:

Dva počítače s připojením k Internetu jsou využívány převážně dětmi. Zájem je ale tak velký, že je nutné vypracovávat pořadník, aby se dostalo na každého (počítače byly pořízeny z Projektů internetizace knihoven).

Spolupráce s MK v Sušici:

Ani v této knihovně není žádný problém ve vzájemné komunikaci s MK v Sušici. V této knihovně si většinu případných problémů vyřeší knihovnice sama, ale pomoc je ze strany pověřené knihovny samozřejmě nabízena.

Spolupráce s obecním úřadem v Žichovicích:

Podle slov místní knihovnice není ze strany obecního úřadu velká podpora, ale vztahy jsou relativně fungující.

Knihovna je přesto příjemným a fungujícím místem, a to jistě i díky schopné knihovnici.

Další průzkum byl proveden v neprofesionálních knihovnách v sušickém regionu. Nejbližší knihovnu je možné najít přímo ve městě Sušice, a to v sušickém domově důchodců a tu nejvzdálenější na Modravě, která je od Sušice vzdálena zhruba 30 kilometrů.

3.5 Místní knihovna Bílenice

Bílenice spadají pod obec Žihobce.

Tato knihovna by měla být otevřena každou sobotu od 15 do 17 hodin, bohužel při provádění průzkumu jsem v knihovně nikoho nezastihla. Uvedené informace byly získány v MK v Sušici.

V knihovně bylo v minulém roce registrováno 14 dospělých čtenářů. Knihovna nevlastní žádný knihovní fond, využívány jsou pouze výměnné soubory z pověřené knihovny. Během celého roku bylo v knihovně celkem 29 návštěvníků. Výpůjčky za rok činí 239 knih.

Veřejný Internet mohou čtenáři z Bílenic využívat v Žihobcích, kam také územně spadají.

3.6 Obecní knihovna Budětice

Budětice – 300 obyv.

Výpůjční doba knihovny je každý lichý čtvrtek od 14 do 16 hodin, ale stejně jako v předchozím případě byla knihovna v této době zavřena. Informace o knihovně jsem tedy opět získala v MK v Sušici.

Registrovaných čtenářů bylo v roce 2006 v knihovně 49, z toho 19 dětí do 15-ti let.

Knihovna má vlastní knihovní fond, který čítat minulý rok 1165 svazků. Na beletrii připadalo 889 knih, na naučnou literaturu 276 knih. Za rok knihovnu navštívilo 68 čtenářů a vypůjčilo si 403 knih. Návštěvníci zde mají k dispozici veřejný Internet.

3.7 Místní knihovna Bukovník

Bukovník – 67 obyv.

Tato knihovna má výpůjční dobu jeden den v týdnu, vždy ve středu od 18 do 19 hodin, nachází se opět v budově místního obecního úřadu. Je zde registrováno pouze 12 čtenářů, registrace zde není placená.

V této knihovně není žádný evidovaný knihovní fond, veškeré knihy, které dříve knihovna vlastnila, byly zastaralé a musely být vyřazeny. Knihovna tedy využívá výměnného knihovního fondu dodávaného z pověřené knihovny.

Knihovna nevlastní žádný automatizovaný knihovnický systém, knihy z výměnného fondu jsou zpracovány přímo v sušické knihovně.

V knihovně je možné využít jednoho počítače s připojením k Internetu. (počítač byl pořízen díky Projektu internetizace knihoven).

Jako knihovnice zde působí paní důchodového věku, která má na starost pouze půjčování knih. O veškeré ostatní činnosti spojené s obsluhovanou knihovnou se stará zdejší zástupkyně starosty.

Pravidelných porad obsluhovaných knihoven v pověřené sušické knihovně se pracovnice této knihovny účastní pouze sporadicky.

3.8 Místní knihovna Čimice

Čimice – 152 obyv.

Knihovna sídlí v budově místního obecního úřadu a je otevřena vždy v pátek od 18 do 20 hodin. Registrovaných čtenářů je v knihovně 8, za rok 2006 bylo za celý rok pouze 39.

Knihovna vlastní ve svém fondu 448 knih, 419 knih připadá na beletrii a 30 na naučnou literaturu. Využívají zde také výměnného fondu, který si ze sušické městské knihovny nechávají dovézt 1krát ročně. V tomto „balíku“ je vždy mezi 100 a 150 knih. Ze statistiky vyplývá, že za minulý rok se nejvíce půjčovala periodika – 266/ rok 2006.

Je zde k dispozici jeden počítač připojený k Internetu, knihovna ho také získala z Projektu internetizace knihoven.

V knihovně je využíván lístkový katalog, nemají zde automatizovaný knihovnický systém.

Čtenáři zde nemusejí platit žádný poplatek za využívání služeb knihovny.

3.9 Místní knihovna Dlouhá Ves

Dlouhá Ves – 818 obyv.

Tuto knihovnu je možné najít opět v budově obecního úřadu, byla otevřena v roce 2004 po rekonstrukci. Výpůjční doba je v pondělí a ve středu od 15 do 17 hodin. Registrovaných čtenářů je v současné době 10.

Jako knihovnice zde působí úřednice obecního úřadu, po dohodě je možné vypůjčení knih i mimo otevírací dobu, pravidelných porad knihovníků obsluhovaných knihoven se účastní minimálně 1krát ročně.

Není zde evidován žádný knihovní fond, knihovna vlastní pouze „Harlekýnky“, které byly získány darem, ty ale evidovány nejsou. A obec žádné nové knihy nemá zájem pořizovat. Je zde tedy také využíván výměnný knihovní fond. 1krát ročně je do knihovny dovezeno 100 až 150 knihovních jednotek. Místní knihovna také nevlastní automatizovaný knihovnický systém.

Nejen registrovaní čtenáři mají možnost využít jednoho počítače s připojením na Internet (počítač byl pořízen díky Projektu internetizace knihoven).

3.10 Obecní knihovna Dražovice

Dražovice – 157 obyv.

Knihovna je umístěna v budově obecního úřadu, otevřena by měla být každé úterý a středu od 18 do 20 hodin. Ale na budově, ve které knihovna sídlí otevírací doba uvedena není, je zde pouze uvedena úředních hodin na obecním úřadu. Do knihovny jsem zamířila celkem 4krát a ani jednou, i když mělo být otevřeno, jsem v knihovně nikoho nezastihla. Ani na telefonu, který je uveden na webových stránkách MK v Sušici, jsem se s místní knihovnicí nespojila. Až na obecním úřadu jsem se dozvěděla, že se zdejší knihovnice z Dražovic bude stěhovat, v obci se moc nezdržuje a do knihovny nechodí. Nereaguje ani na dopisy obecního úřadu. V nejbližší době bude muset být nalezen nový knihovník či knihovnice.

V minulém roce knihovna vlastnila ve svém fondu 454 knih, z toho 76 svazků naučné literatury a 378 beletrie.

V této knihovně mají čtenáři přístup k veřejnému Internetu.

Registrovaných čtenářů bylo celkem 20, polovina dospělých a polovina dětí.

3.11 Místní knihovna Hlavňovice:

Hlavňovice – 560 obyv.

Knihovně oproti většině ostatních obsluhovaných knihoven není umístěna v budově obecního úřadu. Je jí vyhrazena poměrně malá místnost vedle obecních garáží. Toto místo není zrovna nejvhodnější, místnost je poměrně vlhká a je zde cítit zápach z garáží.

Výpůjční doba knihovny je každé pondělí od 15.30 do 16.30 hodin, v současné době je zde registrováno 11 čtenářů, 9 dospělých a 2 děti do 15-ti let.

Fond knihovny obsahuje 858 knih, z toho je 834 svazků beletrie a 24 naučná literatura. V knihovně je také využíván výměnný fond z MK v Sušici. Potřebám čtenářů postačuje jeden soubor knihovního fondu se 100 svazky až 150 svazky.

V knihovně není k dispozici počítač s připojení k Internetu.

Obec do knihovny nakupuje časopisy, mohla by investovat i do nových knih, ale po dohodě s knihovnicí tak nečiní, protože vzhledem k počtu čtenářů se to nevyplatí.

Porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se knihovnice neúčastní pravidelně, ale vždy alespoň jednou do roka.

3.12 Knihovna Františka Pravdy – Hrádek

Hrádek – 1328 obyv.

Knihovna se nachází v budově obecního úřadu. Je otevřena dva dny v týdnu – pondělí a středa od 16 do 19 hodin.

Registrovaných čtenářů je ve hrádecké knihovně 60, polovina je dospělých, polovina dětí do 15-ti let. Děti, studenti a důchodci platí poplatek 10 Kč a dospělí 20 Kč/ rok.

Knihovnice zde převzala místo po pracovníci, která zde působila zhruba 30 let. Z časových důvodů a vzhledem k dalšímu pracovnímu úvazku zatím nenavštívila žádný vzdělávací kurz či seminář, ale porady knihovníků obsluhovaných knihoven se snaží navštěvovat pravidelně.

Ve fondu knihovny je 700 svazků. Minimálně 3 výměnné soubory za rok, což je většinou okolo tisíce knih, je dováženo z MK v Sušici. Nové soubory jsou měněny vždy na požádání a po dohodě, není stanoven žádný časový limit. Knihovnice si také někdy v sušické knihovně půjčuje knihy na svůj čtenářský průkaz, které dále půjčuje v knihovně v Hrádku – jedná se zpravidla zhruba o 50 knih, které vrací po třech měsících.

Místní knihovna nemá automatizovaný knihovnický systém. Podle slov knihovnice je zpracování fondu nevyhovující, mnoho knih, např. darů ještě zpracováno vůbec nebylo.

Přesto se knihovnice tyto knihy snaží do fondu zařazovat, aby mohly být čtenářům k dispozici. Do konce letošního roku by měla být provedena také revize fondu.

S obecním úřadem knihovna velmi dobře spolupracuje. Úřad se snaží do knihovny hodně investovat, v nedávné době byl zakoupen nový nábytek, z obecního rozpočtu byl pořízen i jeden počítač s připojením k Internetu. Druhý počítač knihovna získala z Projektů internetizace knihoven.

Knihovna je sice plochou poměrně malá, patří mezi neprofesionální knihovny, ale i přesto je často navštěvována – za rok 2006 knihovnou prošlo okolo 1000 návštěvníků a bylo půjčeno 2900 knih.

3.13 Místní knihovna Chmelná

Chmelná spadá pod Sušici.

Knihovna je umístěna v jedné ze tříd bývalé základní školy. Celou knihovnu v podstatě tvoří dva regály pro knihovní fond a stůl pro knihovnici, zbytek místnosti je používán jako herna s kulečnickem a stolním tenisem. Otevírací doba je každé úterý od 19 do 20 hodin.

V knihovně je v současné době registrováno 12 čtenářů, 10 dospělých a 2 děti.

Knihovna nemá vlastní fond, výměnné soubory jsou z MK V Sušici dováženy většinou 2krát ročně, v jednom souboru bývá 100 knih.

Knihovna získala jeden počítač s připojením k Internetu, ale ten je umístěn v budově bývalého místního výboru a jeho spravování nemá na starost knihovnice, ale jiná osoba.

Porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se knihovnice neúčastní pravidelně, ale v případě nějakého problému se vždy v knihovně v Sušici může zastavit, protože přes Sušici jezdí do zaměstnání.

3.14 Místní knihovna Nezamyslice

Nezamyslice – 221 obyv.

Knihovna v Nezamyslicích je otevřena každé úterý od 18 do 19 hodin, registrováno je 20 čtenářů, z toho 15 dětí.

Ve fondu knihovny je 639 knih, některé jsou ze zrušené základní školy (naučná literatura – 81 knih, beletrie – 558 knih). Obec žádné nové knihy do fondu nekupuje, někteří čtenáři čas od času přinášejí starší časopisy.

Během roku dojde k výměně zhruba pěti souborů knihovního fondu. Zdejší knihovnice může složení fondu ovlivnit, stačí se předem domluvit s pracovníky MK v Sušici.

Spolupráce s pověřenou knihovnou je tedy velmi dobrá, všichni si vzájemně vycházejí při každém problému vstříc.

Výměnný soubor je zpracován již v sušické knihovně, v knihovně v Nezamyslicích je používán abecední seznam knih.

Čtenáři či návštěvníci knihovny mohou používat jeden počítač s připojením na Internet, který byl získán z Projektů internetizace knihoven. Podle slov místní knihovnice však není čtenáři moc využíván.

Během pěti let, kdy zde knihovnice působí, byla provedena revize fondu.

Knihovnice se účastní porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou v MK v Sušici vždy 2krát do roka.

3.15 Místní knihovna Nezdice na Šumavě

Nezdice na Šumavě – 371 obyv.

Místní knihovna sídlí také v budově obecního úřadu. Její otevírací doba je vždy v pátek od 18 do 20 hodin.

Během průzkumu jsem v knihovně nikoho nezastihla, i když podle výpůjční doby uvedené na webových stránkách MK v Sušici mělo být otevřeno. Knihovnici ale nebyl problém zastihnout na telefonu, byla jsem pozvána k ní domů, kde také měla veškeré statistiky týkající se knihovny. Knihovnice je paní důchodového věku, bývalá ředitelka základní školy. Funkci knihovníka převzala po svém otci, v této rodině je to v podstatě tradicí. Porad pracovníků obsluhovaných knihoven se zdejší knihovnice účastní minimálně 2krát do roka a se spoluprací s MK v Sušici je velmi spokojena.

V nezdické knihovně je registrováno 25 čtenářů, z toho pouze 4 děti do 15-ti let.

Knihovna nemá svůj vlastní knihovní fond. Dřívější fond, který pocházel i ze zdejší zrušené základní školy byl odevzdán do sušické knihovny. Během roku putují do knihovny 3 až 4 výměnné soubory knih zhruba se 150 svazky.

Počítač s připojením na Internet mohou návštěvníci najít také přímo v budově obecního úřadu.

3.16 Místní knihovna Ostružno

Ostružno spadá pod obec Nezdice.

Knihovna je umístěna v budově místního hasičského sboru a její výpůjční doba je vždy v pátek od 18 do 20 hodin, registrováno je zde 35 čtenářů.

Samotné knihovně v podstatě slouží jedna skříň, kde se ukládají knihy z výměnného fondu z pověřené knihovny. Během roku je do této knihovny dovezeno okolo 200 svazků. Zastaralý fond, který knihovna dříve vlastnila, byl vyřazen. Přesto je v knihovně stále uschován a v případě zájmu si z něj čtenáři mohou knihy vypůjčit.

V knihovně není k dispozici žádný počítač, ale čtenáři mohou používat veřejný Internet v Nezdicích.

Poradenská služba pověřené knihovny je podle slov zdejšího knihovníka velmi dobrá, na spolupráci si není třeba stěžovat, knihovník se také účastní pravidelně každé porady knihovníků obsluhovaných knihoven.

3.17 Místní knihovna Petrovice

Petrovice – 555 obyv.

Petrovická knihovna je umístěna v budově obecního úřadu, a to přímo v jejím podkroví. Toto umístění bylo z hlediska ochrany knihovního fondu problematické, střechem do knihovny protékala voda. Tento problém byl již vyřešen, ale v knihovně se nyní hlavně během léta potýkají s hmyzem.

Otevírací doba je ve středu od 15 do 18 hodin, ale čtenáři do knihovny mohou prakticky kdykoli, stačí požádat místní knihovnici. Registrovaných čtenářů je 13, z toho 3 děti do 15-ti let.

Knihovní fond, který zahrnuje i svazky ze zrušené základní školy obsahuje 501 knih (54 – naučná literatura, 447 – beletrie). Využíván je však i výměnný fond ze sušické knihovny. „Balík“ knih je dovážen vždy na požádání, v této knihovně zhruba 2krát do roka.

Podle slov místní knihovnice je jediným lákadlem pro návštěvu knihovny možnost práce na počítači připojeném na Internet, toho využívají převážně děti (počítač byl získán z Projektu internetizace knihoven).

Místní knihovnice se neúčastní pravidelných schůzek obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou, ani žádných seminářů či školení. Podle jejích slov se nemá smysl angažovat, protože zájem o knihovnu od místních občanů je minimální.

3.18 Místní knihovna Podmokly

Podmokly – 178 obyv.

Knihovna v Podmoklech má vyhrazenou malou místnost v budově obecního úřadu.

Vypůjční doba by měla být každou sobotu od 13 do 14 hodin.

V době provádění průzkumu je knihovna v podstatě bez knihovníka, tuto funkci prozatím vykonává manželka po zesnulém knihovníkovi, která ale tuto činnost nechce převzít. Obec bude muset najít nějakou náhradu.

Registrovaných čtenářů je v knihovně 6, z toho 5 dětí do 15-ti let.

Knihovna nemá svůj vlastní fond, využívány jsou pouze výměnné soubory z pověřené knihovny. Zpravidla se jedná o jeden soubor za rok s 200 svazky.

V knihovně je k dispozici počítač s připojením k Internetu.

3.19 Místní knihovna Prášily

Prášily – 155 obyv.

Knihovna má vyhrazenou jednu místnost ve společné budově s obecním úřadem, informačním střediskem a poštou. Výpůjční doba knihovny je vždy v pondělí a ve čtvrtek od 16.30 do 19 hodin.

V současné době jsou v knihovně registrováni pouze 2 čtenáři. Za registraci platí dospělí čtenáři poplatek 50 Kč a děti do 15-ti let 30 Kč za rok. Prášily jsou známým šumavským turistickým centrem a turisté si v této knihovně mohou také půjčit nějakou četbu. Za knihu zaplatí zálohu 50 Kč a poplatek za vypůjčení 10 Kč a za časopis 10 Kč a poplatek 2 Kč.

Knihovna má ve svém fondu 887 knihovních jednotek, využívá ale také výměnný fond z pověřené knihovny. Během roku se jedná o jeden soubor s 200 svazky.

Obec nevyužila možnosti získání počítače s připojením na Internet z Projektu internetizace knihoven, podle slov knihovnice není v budově prostor na jeho umístění.

Porad knihovníků obsluhovaných knihoven se zdejší knihovnice neúčastní pravidelně, ale minimálně jednou ročně.

3.20 Místní knihovna Rabí

Rabí – 466 obyv.

Tuto knihovnu je možné najít v budově patřící k obecnímu úřadu, v malé místnosti za obřadní síní. Její výpůjční doba je každý čtvrtek od 16.30 do 17.30 hodin.

Registrovaných čtenářů je 15, z toho 3 děti do 15-ti let. Čtenářský poplatek je v knihovně 20 Kč za rok. Ze statistiky bylo zjištěno, že v roce 2006 knihovnu navštívilo pouze 66 lidí.

Fond knihovny obsahuje 1589 svazků (1423 knih – beletrie, 166 knih – naučná literatura). Ve fondu jsou i knihy ze zrušené základní školy. Ze sušické knihovny je za rok dovezeno zhruba 100 knih ve dvou výměnných souborech.

Obecní úřad v Rabí by podle slov místní knihovnice mohl knihovnu podporovat, ale přesto nové knihy nekupuje. Vzhledem k počtu čtenářů a návštěvníků knihovny je to zbytečné, plně postačuje stávající fond a výměnné soubory z MK v Sušici.

Pravidelných porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se místní knihovnice účastní jen jednou ročně.

Komunikace s pověřenou knihovnou je bezproblémová, na pracovnice sušické knihovny je možné se obrátit s jakýmkoli problémem.

3.21 Místní knihovna Rozsedly

Rozsedly spadají pod obec Žihobce.

Tato knihovna je pro čtenáře otevřena každý pátek od 17 do 18.30 hodin. V současné době je v knihovně registrováno celkem 21 čtenářů, děti do 15-ti let jsou 4. I přes malý počet čtenářů je během roku poměrně velký počet výpůjček. Ze statistiky vyplývá, že za rok 2006 bylo vypůjčeno 1155 knih.

4krát až 6krát do roka jsou do knihovny dovezeny výměnné soubory knihovního souboru z pověřené knihovny. Obec zde knihovnu podporuje, do fondu nakupuje knihy a pravidelně každý měsíc nakupuje časopisy: Instinkt, Vlastu, Zahradkář a Sluníčko.

Knihovna nemá k dispozici žádný počítač s připojením k Internetu, ale k dispozici je v obci Žihobce.

Na porady obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou nejedí zdejší knihovnice pravidelně, ale spolupráce s MK v Sušici je dobrá.

3.22 Místní knihovna Soběšice

Soběšice – 368 obyv.

Knihovnu je možné najít v budově místní základní školy, je otevřena každé pondělí od 16 do 18 hodin. Registrováno je v knihovně 51 čtenářů, z toho 12 dětí do 15-ti let. Knihovnu také někdy navštěvují rekreanti, kteří jsou v obci ubytováni.

Knihovna nemá vlastní knihovní fond, sice jsou v ní uloženy nějaké starší knihy, ale nejsou ve fondu oficiálně zařazeny. Soubor knihovního fondu s 200 svazky z pověřené knihovny je měněn většinou 2krát ročně.

Knihovna získala jeden počítač s připojením k Internetu z Projektu internetizace knihoven, počítač ale není přímo v knihovně, mají ho na obecním úřadu.

Místní knihovnice tuto funkci vykonává již 15 let, vede si Deník obecní knihovny, ve kterém si každé čtvrtletí a za každý měsíc zjišťuje počet návštěvníků a výpůjček. Za některými čtenáři, kteří ze zdravotních důvodů do knihovny sami nemohou, dochází knihovnice s knihami až domů. Tuto funkci vykonává velmi ráda, sama se také snaží prostředí knihovny vylepšovat.

Porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se knihovnice účastní jen jednou ročně.

3.23 Místní knihovna Srní

Srní – 304 obyv.

Knihovna je umístěna v jedné budově společně s obecním úřadem a informačním střediskem, je otevřena každou středu od 16 do 17 hodin. V době provádění průzkumu byl obecní úřad i knihovna zavřeny z důvodu dovolené. Informace o knihovně byly získány z pověřené knihovny.

Vlastní knihovní fond obsahuje 1625 knihovních jednotek, 74 jednotek připadá na naučnou literaturu, 1552 jednotek na beletrii. Využívány jsou samozřejmě i výměnné soubory knih ze sušické knihovny. Výpůjčky za rok 2006 činí 454 knih.

V minulém roce knihovna registrovala 15 čtenářů, z toho 8 dětí do 15-ti let. Během roku bylo celkem 117 návštěvníků a 454 výpůjček knih.

Návštěvníci mají možnost v knihovně využívat počítače s připojením k Internetu.

3.24 Místní knihovna Strašín

Strašín – 347 obyv.

Knihovna je umístěna v budově místního obecního úřadu její výpůjční doba je každý čtvrtek od 14 do 16.30 hodin. Zařízení knihovny je poměrně nové, knihovna byla totiž otevřena v roce 2003. Registrováno je celkem 80 čtenářů, do 15-ti let je to 20 dětí.

Ve fondu knihovny je evidováno 20 knih, většina jsou publikace o Šumavě. Knihovna tedy využívá výměnných souborů knih z pověřené knihovny.

Návštěvníci knihovny mají k dispozici jeden počítač s připojením na Internet, který byl získán z Projektu internetizace knihoven.

Pravidelných porad knihovníků obsluhovaných knihoven V MK v Sušici se knihovnice účastní alespoň 1krát ročně.

3.25 Knihovna Domova důchodců – Sušice

I přesto, že je tento domov důchodců umístěn přímo v Sušici, je možné v něm najít neprofesionální knihovnu spadající pod výkon regionálních funkcí v MK v Sušici. Výpůjční doba knihovny je vždy ve středu od 9 do 11 hodin, ale není problémem domluvit se na jiné době s pracovníci domova, která také zastává funkci knihovnice.

Knihovna je oproti jiným obsluhovaným knihovnám specifická, čtenáře tvoří klienti domova, lidé důchodového věku. Registrováno je jich 28.

Knihovní fond tvoří 428 knih. Nové knihy se do knihovny nekupují, ale někdy jsou získány darem či z pozůstalosti klientů. V knihovně je ale také využíváno výměnného fondu z pověřené knihovny, během roku se jedná o 3 až 4 soubory knihovního fondu se 100 až 200 knihami. V této knihovně vzhledem k věku čtenářů upřednostňují knihy malé váhy a s velkými písmeny. Tento problém se snaží řešit pracovníce pověřené knihovny při výběru knih do výměnného souboru.

V knihovně je jeden počítač s připojením k Internetu, zájem o něj však není mezi návštěvníky knihovny nijak velký, to je ale možné přisuzovat věku klientů domova.

Porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se zdejší knihovnice neúčastní.

V sušickém domově důchodců je i odborná knihovna určená personálu.

3.26 Místní knihovna Šimanov

Šimanov spadá pod obec Žihobce.

Knihovna je umístěna přímo v domě knihovníka, který tuto funkci vykonává již přes 30 let. Otevírací doba je každý pátek od 18 do 19 hodin, ale vzhledem k důchodovému věku knihovníka je možné jej doma zastihnout téměř denně.

Registrovaných čtenářů je pouze 8, ale knihovnu občas navštěvují rekreanti, kteří mají v Šimanově své chaty a chalupy.

Ve fondu knihovny je evidováno 262 knih. Vždy jednou ročně je zde využito možnosti dovezení souboru výměnného knihovního fondu zhruba s 80 svazky z MK v Sušici Obec do knihovny nakupuje pravidelně časopis Květy a Zahradkář.

V knihovně není k dispozici počítač. Veřejný Internet je pro čtenáře přístupný v obci

Porad obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou se místní knihovnický účastní jednou ročně.

3.27 Místní knihovna Žihobce

Žihobce – 652 obyv.

Knihovna je umístěna v malé místnosti v areálu záměčku v Žihobcích. Výpůjční doba je v knihovně každou středu od 17 do 18 hodin.

Při zpracování průzkumu jsem knihovnu navštívila 2krát, bohužel jsem nikdy nezastihla knihovnici, která měla nějaké zdravotní problémy. Místní čtenáři si v takovýchto případech od knihovnice půjčí klíče, přečtené knihy do knihovny sami vrací a vyberou si knihy nové. Díky tomu jsem do knihovny mohla nahlédnout.

Prostory knihovny nejsou podle mého názoru vyhovující. Místnost určená knihovně je poměrně malá, což by problémem nebylo, protože knihovna nemá vlastní knihovní fond. Ale celá budova je stará, místnost je vlhká a plná pavučin.

Knihovna nevlastní žádný knihovní fond, využívány jsou pouze výměnné soubory z MK v Sušici.

V minulém roce bylo v knihovně registrováno 21 čtenářů, z toho 3 děti do 15-ti let. Návštěvníků v knihovně bylo celkem 341 a celkový počet výpůjček byl 1220 knih.

Knihovna má k dispozici počítač s připojením k Internetu, který mohou využívat také čtenáři z Bílenic, Rozsedel a Šimanova. Tyto obce spadají pod Žihobce a v místních knihovnách přístup k Internetu nemají.

4 Zhodnocení stavu obsluhovaných knihoven a závěr

Při realizaci průzkumu jsem měla možnost navštívit většinu obsluhovaných knihoven spadajících pod výkon regionálních funkcí Městské knihovny v Sušici. Během návštěv a při rozhovorech s pracovníky obsluhovaných knihoven jsem se snažila do problematiky regionálních funkcí nahlédnout, získat co nejvíce informací potřebných k určitému

zhodnocení výkonu regionálních funkcí v oblasti Sušice. Samozřejmě během jedné návštěvy není možné zjistit úplně vše, ale o úrovni služeb v obsluhovaných knihovnách a stavu zajištění regionálních funkcí jsem si vytvořila určitý obrázek.

4.1 Hodnocení Městské knihovny v Sušici při výkonu regionálních funkcí

I přesto, že se budu v této kapitole věnovat především zhodnocení stavu obsluhovaných knihoven, ráda bych se nejprve věnovala pověřené knihovně a jejímu přístupu k plnění cílů a činností spojenými s výkonem regionálních funkcí.

Podle mého názoru se pracovnice zabývající se regionálními funkcemi snaží maximálně plnit všechny služby a požadavky vyplývajícími z Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven. Všechny obsluhované knihovny jsou se spolupráci s MK v Sušici velmi spokojeni. Během rozhovorů s knihovnicí obsluhovaných knihoven jsem na účet pověřené knihovny nevyslechla jedinou stížnost. Pracovnice z regionálních služeb je naopak velmi příjemná, ochotná pomoci s jakýmkoli problémem či nesnázemi.

Avšak velkým problémem je pravomoc, se kterou se potýká nejspíše většina pověřených knihoven. Již samotný Metodický pokyn nemůže pověřené knihovny donutit k přesnému dodržování všech cílů a funkcí regionálních služeb. Metodický pokyn není zákonem, tudíž jeho dodržování není možné nijak vymáhat či trestat jeho porušování.

Dalším problémem pro pověřenou knihovnu může být fakt, že zřizovateli obsluhovaných knihoven jsou obce či města. V tomto případě pověřená knihovna nemá možnost do činnosti knihovny zasahovat, může nanejvýše zmínit svůj názor či nesouhlas s řešením nějakého problému. Rozhodování je vždy na straně zřizovatele.

Pověřená knihovna nemůže nutit pracovníky obsluhovaných knihoven, aby se vzhledem ke své funkci knihovniců dále vzdělávali, nemůže je nutit navštěvovat různé semináře či porady. Jedinou možností je vzdělávací programy v obsluhovaných knihovnách nabízet a doufat, že se někdo bude chtít zúčastnit.

Stejně tak je to i s pravidelnými poradami pracovníků obsluhovaných knihoven s pověřenou knihovnou. V sušické knihovně se porady konají každé čtvrtletí, ale plný počet účastníků se sejde maximálně jednou ročně, a to na závěrečné poradě konající se před koncem roku. Pověřená knihovna nemá žádné prostředky k tomu, aby si návštěvnost porad nějakým způsobem vynutila.

Pověřená knihovna může v obsluhovaných knihovnách vykonávat poradenskou a konzultační činnost a metodické návštěvy. Může pomáhat s revizí a aktualizací fondu a

samozřejmě při dodávání výměnných souborů knih. Stává se svým způsobem rádcem, který může napomáhat rozvíjet služby obsluhovaných knihoven, nemůže však k ničemu nutit či nařizovat.

4.2 Hodnocení stavu obsluhovaných knihoven

Během provádění průzkumu jsem měla možnost navštívit knihovny různých úrovní. V některých případech si můžeme pod pojmem knihovna představit hezkou a útulnou místnost s pěkným zařízením, jindy vlhký a tmavý prostor s regály a někdy je to pouze skříň pro uložení knih.

Je samozřejmě rozdílné hodnotit profesionální a neprofesionální obsluhované knihovny. Vzhled a úroveň knihovny se mnohdy odvíjí od velikosti a prosperity dané obce, i když to také nemusí být pravidlem.

Ze čtyřech profesionálních knihoven spadajících pod výkon regionálních funkcí MK v Sušici bych nejlépe hodnotila knihovnu v Hartmanicích. Jako jediná z obsluhovaných knihoven je přímo spojena s Informačním střediskem, což vidím jako velkou výhodu pro návštěvníky, i pro zřizovatele knihovny. Díky tomuto spojení dvou institucí zaměstnává obec pouze jednu pracovníci, která vykonává i funkci knihovníka. Informační středisko je otevřeno 5 dní v týdnu, tím pádem mohou čtenáři v tyto dny využívat i služeb knihovny. Zdá se také, že zdejší pracovníce má zájem o další vzdělávání v oblasti knihovnictví, do budoucna chce navštěvovat další vzdělávací kurzy a semináře.

Městská knihovna v Kašperských Horách mně překvapila snahou o to, aby se z knihovny stalo kulturní centrum, ve kterém by se konaly různé přednášky, výstavy a akce nejen pro děti (např. Noc s Andersenem).

Naopak v Obecní knihovně ve Velharticích není patrná snaha o nějaké inovace či alespoň modernizaci interiéru. Jak jsem zmiňovala již dříve, obec nejspíše preferuje investování do jiných oblastí nebo jednoduše nemá dostatek financí.

Obecní knihovna v Žichovicích funguje naprosto bez problémů.

Téměř všechny obsluhované knihovny se potýkají s velkým nedostatkem čtenářů. V dnešní době se všeobecně málo čte, lidé tráví volný čas u televizí a počítačů, kniha je opomíjena. Některé knihovny se nacházejí ve velmi malých vesničkách (příkladem může být obec Šimanov), které mají minimální počet stálých obyvatel, spíše jsou to chatové či chalupářské oblasti. Pravidelné čtenáře tvoří převážně lidé důchodového věku.

V obsluhovaných knihovnách velmi chybějí hlavně dětské čtenáři. V mnoha obcích byly dříve základní školy, které jsou dnes již zrušené. Děti musí do škol dojíždět – převážně

do Sušice či Kašperských Hor. Pokud tyto děti rády čtou nebo je ke čtení nutí například školní povinná četba, navštěvují většinou přímo Městskou knihovnu v Sušici/ Kašperských Horách nebo školní knihovny. Nemají proto důvod navštěvovat knihovnu i v místě bydliště. Jediným lákadlem pro ně může být veřejný Internet.

Kromě pár výjimek mají ve všech obsluhovaných knihovnách počítače s připojením k Internetu. V některých knihovnách byly zakoupeny obcí, ale ve většině byly získány díky Projektu internetizace knihoven. Předpokládala bych, že počítače budou v knihovnách často využívány, a to hlavně dětmi, ale není tomu tak. Enormní zájem o Internet mají dětští čtenáři snad jen v Obecní knihovně v Žichovicích. Podle slov většiny knihovníků obsluhovaných knihoven není Internet tak často používán. Mnoho domácností má již v dnešní době vlastní počítač i s připojením k Internetu, děti mohou Internet využívat také ve školách. Starší lidé, kteří jsou převážně návštěvníky obsluhovaných knihoven, zálibu v „brouzdání“ po Internetu většinou nemají. Veřejný Internet je přesto velkou výhodou, například pro turisty a občany, kteří jinde takovou možnost nemají.

Podle mého názoru úroveň knihovny utvářejí také z velké části lidé. Osobnost pracovníka je zvláště v takto malých knihovnách důležitá. Pokud se setkám s neochotou knihovníka, nebudu knihovnu navštěvovat ráda, ale spíše se jí budu vyhýbat. Sama jsem se během svých návštěv při provádění průzkumu setkala většinou s celkem příjemným přivítáním. Někdo na mé dotazy odpovídal bez jakýchkoli problémů, někoho jsem možná svou návštěvou zaskočila. Během jedné návštěvy však není možné osobnost člověka na sto procent odhadnout.

Většina pracovníků obsluhovaných knihoven spadajících pod výkon regionálních funkcí jsou lidé důchodového věku. Nemůže to být překvapující, protože jsou zde zaměstnáni na několik hodin měsíčně a vydělají si touto prací pouze symbolickou sumu. Pro důchodce to může být malé přilepšení, ale lidé v produktivním věku musí k této činnosti mít samozřejmě i běžné zaměstnání. Pracovníci obsluhovaných knihoven nemají zájem se problematice knihovnictví věnovat a dále se vzdělávat, jsou jen jednoduše proškoleni pracovníky pověřené knihovny. Vzhledem k malému úvazku a mnohdy také věku pracovníků není úroveň poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb na vysoké úrovni.

Jako negativum vidím také nedodržení otevírací doby v obsluhovaných knihovnách. Při realizaci průzkumu se to stalo sice jen v pár případech, možná to byly výjimečné situace, ale pro návštěvníky knihovny je vždy tato situace nepříjemná. Tento problém si však musí řešit sami zřizovatelé obcí.

U žádné z knihoven jsem si také nevšimla bezbariérového přístupu pro hendikepované občany. Do některých knihoven se vzhledem k umístění knihovny mohou sice s obtížemi dostat, ale do budoucna by tento problém měl být vyřešen.

Největším problémem je podle mého názoru nedostatek financí. Kdyby pověřená knihovna mohla hospodařit s větším obnosem peněz, mohla by např. zajišťovat bohatší výměnný knihovní fond.

Nedokáži posoudit jaké možnosti mají zřizovatelé (městské a obecní úřady) při financování těchto obsluhovaných knihoven. Ale vzhled a zařízení interiérů některých obsluhovaných knihoven nebyl zrovna uspokojivý. Problémem jsou hlavně vlhké místnosti, které knihovní fond ničí.

Velká většina neprofesionálních obsluhovaných knihoven nemá také vlastní knihovní fond, využívány jsou jen výměnné knihovní soubory z Městské knihovny v Sušici. Zřizovatelé knihoven žádné nové knihy nekupují.

Důvodem tedy může být nedostatek financí nebo chybí zájem a ochota při podpoře poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Na druhou stranu je však těžké podporovat instituci, která není moc využívána. O tom svědčí počty čtenářů a návštěvníků některých obsluhovaných knihoven.

Obsluhované knihovny spadající pod výkon regionálních funkcí Městské knihovny v Sušici mají svá pozitiva i negativa. Do budoucna by bylo dobré podporovat knihovny ve zlepšování odborných standardů služeb a snažit se do knihoven přilákat více čtenářů.

Je těžké soudit, zda by se měly všechny obsluhované knihovny v sušickém regionu zachovat do dalších let. Tyto knihovny však podporují základní cíl regionálních funkcí, a to zajištění dostupnosti veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky.

Seznam použité literatury

- BRATKOVÁ, Eva. (zprac.). Metody citování literatury a strukturování bibliografických záznamů podle mezinárodních norem ISO 690 a ISO 690-2 : metodický materiál pro autory vysokoškolských kvalifikačních prací [online]. Verze

1.0 Praha : Odborná komise pro otázky elektronického zpřístupňování vysokoškolských kvalifikačních prací, Asociace knihoven vysokých škol ČR, 2006-04-13 [2006-0-10]. 24 s. Dostupný z WWW: <<http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf>>.

- Česko. Ministerstvo kultury. *Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky* [online]. c2006 [cit. 2007-05-01]. Dostupný z WWW: <<http://knihovnam.nkp.cz/docs/MetPokynMK05.doc>>.
- Český statistický úřad [online]. Česká statistický úřad. Praha: ČSÚ, c2007 [cit. 2007-07-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz>>.
- Česko. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 98, s. 5683–5688. Dostupný také z WWW: <<http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb098-01.pdf>>.
- Knihovnický institut Národní knihovny ČR. *Výroční zpráva o plnění regionálních funkcí krajských knihoven na území ČR za rok 2006*. Praha: Knihovnický institut Národní knihovny ČR, 2007. 78 s.
- Městská knihovna Sušice. *Městská knihovna Sušice* [online]. Sušice : Městská knihovna Sušice, c2005 [cit. 2006-08-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.mksusice.cz/>>.
- *Národní knihovna České republiky* [online]. 2006 , 28.02. 2006 [cit. 2007-07-20]. Dostupný z WWW: <www.nkp.cz>.
- *Sborník Sušicka : Vlastivědné dílo*. Sušice : Okresní sbor osvětový, 1938-1939. 450 s.
- Seznam [online]. Praha : Seznam.cz, c1996-2007 [cit. 2007-04-07]. Dostupný z WWW: <<http://www.seznam.cz>>.

- *Sušicko za okupace 1939 – 1945*. Uspořádal Václav Halla. Sušice : Spořitelna města Sušice, 1947. 121 s.
- *Regionální funkce veřejných knihoven* [online]. Praha : Národní knihovna ČR, c2006 [cit. 200-07-20]. Dostupný z WWW: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=10_RegFceRozc.htm.
- Zemánková, Ladislava. Dotace a regionální funkce. *Ikaros* [online]. 2002, roč. 6, č. 6 [cit. 2007-07-23]. Dostupný na World Wide Web: <http://www.ikaros.cz/node/966>. ISSN 1212-5075.

Příloha:

Fotografie z obsluhovaných knihoven:

Městská knihovna Hartmanice

Obecní knihovna Žichovice

Městská knihovna Kašperské Hory

Místní knihovna Rozsedly

Místní knihovna Žihobce

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této bakalářské práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

V Praze, 20. 7. 2007

Michaela Fišerová

Jméno	Katedra / Pracoviště	Datum	Podpis

